

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з дисципліни

«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Харків – 2023

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту 28 лютого 2023 р., протокол № 6.

Призначено для здобувачів вищої освіти денної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» другого (магістерського) рівня.

Укладач

доц. О. Д. Стешенко

Рецензент

проф. О. Г. Кірдіна

ЗМІСТ

Вступ	4
Завдання та методичні вказівки до практичних занять	5
Список літератури	24
Додаток А Штатний розпис страхової компанії	25
Додаток Б Контрольні запитання для самодіагностики з курсу «Страховий менеджмент»	26

ВСТУП

Страховий менеджмент – навчальна дисципліна, що вивчає інструментарій економічного обґрунтування й прийняття управлінських рішень у діяльності страхової компанії.

Метою викладання навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» є формування у здобувачів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників і держави.

Завдання дисципліни: набуття здобувачами стійких знань з теорії та практики управління страховою компанією; надання страхових послуг; оцінювання ризиків; урегулювання страхових претензій.

Практичні заняття є одним із найважливіших процесів і етапів навчального процесу. Вони сприяють опануванню теоретичними матеріалами лекційних занять і взагалі поглиблюють знання з дисципліни, а отже, потребують особливої уваги і викладачів, і здобувачів.

Після вивчення теоретичних матеріалів шляхом опрацювання лекції за відповідною темою для закріплення теми здобувач повинен виконати завдання та відповісти на контрольні запитання (письмово).

ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1

Управління процесом створення страхових організацій і ліцензування страхової діяльності

Мета проведення практичного заняття – з'ясувати сутність і значення страхового менеджменту.

Питання для обговорення

1 Страхова організація як основний суб'єкт страхового бізнесу й основа розбудови його менеджменту.

2 Умови залучення іноземних інвесторів до розвитку страхової індустрії в Україні. Вплив процесів глобалізації економіки на розвиток страхового ринку.

3 Управління процесом створення страхових організацій.

4 Якість управління в страхових організаціях як важлива умова їхнього розвитку й підвищення ефективності діяльності.

Практична ситуація

Страхова компанія «МДС» вирішила відкрити мережу відокремлених підрозділів, для чого подала до Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю такі документи:

а) рішення загальних зборів учасників страховика про створення філії чи представництва;

б) довідки банків або висновки аудиторських фірм (аудиторів), що підтверджують розмір сплаченого статутного фонду;

в) перелік ліцензованих видів страхової діяльності, ведення яких віднесено до компетенції філії, з визначеним або невизначеним терміном дії, обов'язковим зазначенням максимального обсягу страхових зобов'язань за

окремим договором страхування і загального обсягу страхових зобов'язань філії;

г) довідку про фінансовий стан засновників страховика, підтверджену аудитором (аудиторською фірмою), якщо страховик створений у формі повного чи командитного товариства або товариства з додатковою відповідальністю;

д) правила (умови) страхування.

Поясніть, чи всі необхідні документи подала компанія відповідно до чинного законодавства України.

Самостійна робота

1 На основі загальнодоступної інформації про обрану страхову компанію провести дослідження її зовнішнього та внутрішнього середовищ. Для цього слід побудувати матрицю, у якій буде відображено сильні та слабкі сторони в діяльності страхової компанії, а також її потенційні можливості та загрози.

Результати проведеного SWOT-аналізу відобразити за допомогою таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – SWOT-аналіз діяльності страховика

Внутрішні фактори	Слабкі сторони	Сильні сторони
Зовнішні фактори	Можливості	Загрози

2 Охарактеризувати основні напрями державного регулювання у сфері страхування за допомогою таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Основні напрями державного регулювання у сфері страхування

Основні напрями державного регулювання у сфері страхування	Нормативне законодавство
	Закон України: «.....»: Положення
Регулятор	Закон України: «.....»:

Практичне заняття 2

Економічна сутність і етапи стратегічного та оперативного фінансового планування

Мета проведення практичного заняття – дослідити особливості планування у страховій діяльності.

Питання для обговорення

- 1 Стратегічний менеджмент: структура й зміст основних елементів і етапів у страхуванні. Визначення місії, цілей страховика й шляхів їх досягнення.
- 2 Система планів розвитку страхової організації.
- 3 Стратегія страхової організації як генеральна програма дій.
- 4 Необхідність і призначення бізнес-плану страховика.
- 5 Процес бюджетування в страховій організації.

Практична ситуація

- 1 Розрахувати основні показники з планування витрат страховика за допомогою таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Планування показників страховика

Показник	Формула розрахунку	Значення
Кількість договорів страхування, од.	К	2300
Страховий тариф, %	Т	1,4
Страхова сума, тис. грн	СС	50000
Сума страхових премій, тис. грн	$\Pi_i = K * T * CC$?
Комісійні винагороди за перестраховання, тис. грн	Пк	4000
Повернуті суми з резерву збитків, тис. грн	СРЗ	2400
Розрахунок доходів від страхової діяльності	$ДС = \Pi_i + Пк + СРЗ$?
Норматив виплат (математичне сподівання збитковості)	КВі	0,45
Розрахунок виплат страхового відшкодування, тис. грн	$СВ_i = КВ_i * \Pi_i$?

Отже, розрахунок сукупних витрат діяльності страховика за ризиковим страхуванням чи страхуванням життя – це розрахунок суми витрат страховика від страхової діяльності (виплати страхового відшкодування (страхових сум), страхові резерви, витрати на ведення справи) та інші витрати страховика. Витрати інших операцій включають витрати на одержання доходів від інвестування і розміщення тимчасово вільних власних коштів, страхових резервів та інших видів доходів.

2 Проаналізувати показники ефективності фінансового планування страхової компанії виходячи з даних, наведених у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Вихідні дані, тис. грн

Показник	На початок року	На кінець року
Статутний капітал	3500	3500
Власний капітал	6000	6200
Позиковий капітал	9000	11500
Страхові резерви	4600	4500
Пасиви = Активи	= власний капітал + позиковий капітал	
Грошові кошти	280	210
Короткострокові фінансові інвестиції	190	200
Чисті страхові премії	4800	5100
Витрати на нефінансові ресурси	80	100
Страхові виплати	2900	3800
Чистий прибуток	980	570

Методичні вказівки до виконання завдання

Оцінювання ефективності фінансового планування страхової компанії на основі показників забезпечує можливість оперативного реагування на зміни проявів зовнішнього середовища та корегування внутрішніх факторів впливу.

Аналіз виконати за допомогою таблиці 2.3.

Коефіцієнт фінансової стабільності характеризує співвідношення власного та позикового капіталу, є свідченням стабільності фінансування діяльності страхової компанії за рахунок власних джерел.

Рентабельність активів вказує на економічну ефективність використання наявних активів.

Виплати страхової компанії є основною статтею витрат і призводять до зменшення обсягів ресурсів, але в той же час є основним критерієм вибору компанії страхувальниками.

Таблиця 2.3 – Аналіз показників ефективності фінансового управління

Показник	Алгоритм розрахунку показника	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення (+,-)	Темп приросту, %
Коефіцієнт фінансової стабільності	Власний капітал / Позиковий капітал				
Рентабельність (збитковість) активів	Чистий прибуток (збиток) / Активи				
Ефективність використання статутного капіталу	(Чисті страхові премії – Витрати на нефінансові ресурси) / Статутний капітал				
Коефіцієнт страхових виплат	Страхові виплати / Страхові премії				
Дохідність інвестування страхових резервів	(Інвестиційні доходи – Інвестиційні витрати) / Страхові резерви				
Коефіцієнт достатності страхових резервів	Страхові резерви / Страхові премії				
Коефіцієнт термінової ліквідності	(Грошові кошти + Короткострокові фінансові інвестиції) / Страхові премії				

Коефіцієнт достатності страхових резервів формується відповідно до загальнонаціональних вимог, які надходять від страхової діяльності для можливого покриття страхових виплат.

Коефіцієнт термінової ліквідності свідчить про можливість покриття короткострокових платежів за рахунок грошових коштів.

Практичне заняття 3

Управління діяльністю страховика

Мета проведення практичного заняття – дослідити ресурсний потенціал і його структуру, з'ясувати функціональні особливості діяльності органів управління страховою організацією.

Питання для обговорення

1 Охарактеризувати основні типи організаційних структур управління страхової компанії.

2 У чому полягає різниця між стратегічним та оперативним управлінням?

3 Які основні вимоги висуваються до створення страхових компаній?

4 У чому полягає відмінність між філіями і представництвами страхових компаній?

5 Що являють собою агентства страхових компаній?

6 Охарактеризувати принципи управління страховою компанією.

7 На яких засадах будуються відносини страховика з його структурними підрозділами?

Практична ситуація

За наведеними нижче даними розрахувати показники оцінювання ефективності управління кадрами страхової компанії:

– економічну результативність управлінської діяльності страхової компанії;

– частку витрат на управління;

– частку персоналу, зайнятого в управлінні;

– продуктивність праці персоналу;

– результативність управління страховою діяльністю;

– рентабельність управлінського персоналу.

Зробити висновки. Вихідні дані наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Вихідні дані

Показник	Величина
Премії підписані, валова сума, тис. грн	400000
Премії, передані в перестраховання, тис. грн	320000
Зміна резерву незароблених премій, валова сума, тис. грн	60000
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій, тис. грн	(-120)
Адміністративні витрати, тис. грн	150000
Витрати на збут, тис. грн	120000
Інші операційні витрати, тис. грн	45000
Чисельність працівників апарату управління, люд	15
Середньооблікова кількість працюючих, люд	75

Самостійна робота

1 Навести схематично організаційну структуру управління страхової компанії та вказати її недоліки та переваги – приватне акціонерне товариство (штатна чисельність персоналу – 55 люд).

2 Скласти таблицю кадрового забезпечення страхової компанії відповідно до визначеної в попередньому завданні організаційної структури у вигляді таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Кадрове забезпечення страхової компанії

Посада	Основні функції та завдання	Форма оплати праці	Види підвищення кваліфікації

3 Скласти штатний розпис для відповідної страхової компанії за встановленою формою (додаток А). Розрахувати витрати на оплату праці.

Практичне заняття 4

Системи управління відносинами з клієнтами на базі CRM-технологій

Мета проведення практичного заняття – дослідити особливості інформаційного забезпечення страхового менеджменту.

Питання для обговорення

1 Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи й етапи комунікаційного процесу.

2 Вимоги до організації інформації. Програмний комплекс страхової компанії.

3 Формування баз даних і управління їх використанням.

4 Страхова статистика та бухгалтерський облік як інструменти управління. Особливості звітності страховиків.

5 Шляхи вдосконалення інформаційної системи.

6 Публікація звітності на іншій інформації. Взаємовідносини страховиків із засобами масової інформації.

Самостійна робота

Проаналізувати два корпоративних сайти українських страхових компаній і два закордонних, що спеціалізуються на конкретному виді обраної здобувачем страхової послуги.

Під час аналізу необхідно узагальнено відповісти на запитання.

1 Які стильові рішення та кольорові гамми використовуються страховими компаніями на власних Інтернет-ресурсах? Як можна пояснити кожний колір з психологічної точки зору (які саме асоціації має викликати у відвідувачів сайт)?

2 Які творчі концепції та стратегії позиціонування застосовують страхові компанії на корпоративних Інтернет-ресурсах?

3 Як подано портфель страхових продуктів? Які основні конкурентні переваги окремих страхових компаній подано на Інтернет-ресурсі?

4 Які структурні складові сайту та Інтернет-додатки застосовані страховими компаніями на корпоративних сайтах (складові меню, новини, переклад іноземними мовами, онлайн консультації, «калькулятори тарифів», погода, пошук тощо)?

Відповіді на запитання слід класифікувати у відповідності з кожною розглянутою групою Інтернет-ресурсів страхових компаній: українських, закордонних.

Виокремити основні тенденції Інтернет-активності страхових компаній на різних за географією страхових ринках в умовах впливу глобалізації та стрімких процесів розвитку інформаційних технологій.

Практичне заняття 5

Страховий продукт як основний елемент страхового маркетингу

Мета проведення практичного заняття – формування системи знань щодо суті маркетингу страхових послуг, його місця в діяльності підприємств і розвиток практичного застосування отриманих базових навичок з маркетингової діяльності стосовно ринку підприємств, які працюють на ринку страхових послуг.

Питання для обговорення

- 1 Сутність і завдання страхового маркетингу.
- 2 Маркетингова служба страховика, її функції та організація роботи.
- 3 Маркетингові дослідження в страхуванні: завдання, види та форми.
- 4 Розроблення та просування нових видів страхових послуг.
- 5 Управління рекламною діяльністю. Підтримування зв'язків зі споживачами страхових послуг. Реалізація форм і методів public relations.

6 Роль, значення і тенденції розвитку страхового посередництва в Україні.

Самостійна робота

1 Навести характеристику основних функцій служби страхового маркетингу за допомогою таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Характеристика основних служб страхового маркетингу

Основна функція	Характеристика
Дослідження ринку страхових послуг	
Реклама страхових послуг	
Проведення організаційно-масової роботи з продажу (аквізиції) страхових полісів	

2 Дослідити маркетингове середовище страхової послуги в Україні для обраного страхового ринку та провести аналіз його основних тенденцій.

Методичні вказівки до виконання завдання

Побудувати динаміку ринку страхової послуги за останні п'ять років (залежність змін обсягів продажу конкретної страхової послуги в цілому по ринку від часу). Якщо ринок конкретної страхової послуги новий, рекомендується для аналізу використати дані про динаміку і тенденції інших аналогічних чи схожих ринків.

Наприклад, якщо аналізується страхова послуга, що в Україні знаходиться на етапі впровадження життєвого циклу, і для неї неможливо побудувати динаміку, можна як аналогію проаналізувати цей ринок в інших країнах світу.

Наприклад, схожим ринком для послуги страхування транспорту слід вважати ринок автомобілів. При цьому слід відповісти на такі запитання:

1 Хто є основними суб'єктами ринку конкретної страхової послуги? Які між ними існують взаємозв'язки?

2 Які основні тенденції спостерігаються в динаміці ринку конкретної страхової послуги (падіння, стабільність, зростання, турбулентність тощо)?

3 Якими основними факторами маркетингового середовища це можна пояснити? Які з цього можна зробити прогнози?

Практичне заняття 6

Управління фінансовим станом страховика

Мета проведення практичного заняття – з'ясувати особливості управління фінансовою надійністю страховика.

Питання для обговорення

- 1 Поняття фінансової надійності та методи її забезпечення.
- 2 Вплив тарифної політики страховика на фінансові результати.
- 3 Роль перестраховальних програм у збалансуванні страхового портфеля.
- 4 Інвестиційна діяльність страховика, її напрями. Інвестиційний ризик і дохідність, їхній взаємозв'язок. Диверсифікація та ризик інвестиційного портфеля.
- 5 Розміщення коштів страхових резервів і порядок державного регулювання цього процесу.
- 6 Платоспроможність страховика та умови її забезпечення.

Практична ситуація

Страхова компанія, що здійснює ризикове страхування, має таку структуру активів і джерел їхнього фінансування: *активи*: основні засоби – 30 %; довгострокової фінансові інвестиції – 30 %; поточні фінансові інвестиції – 5 %; дебіторська заборгованість – 15 %; грошові кошти – 10 %;

інші оборотні активи – 10 %; *пасиви*: власний капітал – 20 %; страхові резерви – 70 %; інші поточні зобов'язання – 10 %.

Зробити висновок про платоспроможність страхової компанії виходячи зі співвідношення між структурою її активів і пасивів.

У чому полягає основна відмінність у розміщенні коштів компаній, що здійснюють ризикове страхування, і тих, що здійснюють страхування життя?

Самостійна робота

Оцінити фінансовий стан страхової компанії України (на вибір здобувача), використовуючи дані фінансової звітності, розміщені на офіційних сайтах страховиків, за допомогою таблиці 6.1.

Методичні вказівки для виконання самостійної роботи

1 Показники ліквідності та платоспроможності.

Для оцінювання рівня ліквідності та платоспроможності страхової компанії використовуються такі показники.

Коефіцієнт ліквідності (Кк) характеризує можливість виконання страховою компанією власних зобов'язань за договорами страхування, без додаткового залучення зовнішнього фінансування (емісії боргових цінних паперів, залучення банківського кредитування тощо).

Рівень покриття високоліквідними активами короткострокових і довгострокових зобов'язань (Кз) характеризує здатність покриття високоліквідними активами короткострокових і довгострокових зобов'язань, не пов'язаних з зобов'язаннями за договорами страхування без додаткового залучення зовнішнього фінансування.

Частка високоліквідних активів у загальній сумі страхових резервів (Ка) показує, наскільки швидко за необхідності страхова компанія зможе трансформувати страхові резерви в грошові кошти і виконувати свої зобов'язання за договорами страхування.

Таблиця 6.1 – Оцінювання фінансового стану страховика

Показник	Алгоритм розрахунку показника	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення (+,-)	Темп приросту, %
Коефіцієнт ліквідності (Кк)	Грошові кошти / Зобов'язання				
Рівень покриття (Кз)	Високоліквідні активи / Зобов'язання				
Частка високоліквідних активів у загальній сумі страхових резервів (Ка)	Високоліквідні активи / Страхові резерви				
Рівень покриття власним капіталом страхових резервів (Rp)	Власний капітал / Страхові резерви				
Коефіцієнт фінансової автономії (Kfa)	Власний капітал / Сукупні активи				
Рентабельність страхових платежів (Rsp)	Чистий прибуток / Страхові платежі				
Рентабельність власного капіталу (Rvk)	Чистий прибуток / Власний капітал				

2 Показники капіталізації.

Для оцінювання рівня капіталізації страхової компанії використовуються такі показники.

Рівень покриття власним капіталом страхових резервів (Rp) характеризує здатність страхової компанії здійснювати виплати за договорами страхування в сумі, що перевищує обсяг страхових резервів. Позитивною є динаміка до збільшення цього показника.

Коефіцієнт фінансової автономії (Kfa) характеризує ступінь стійкості страхової компанії до кон'юнктурних ринкових коливань і розраховується як відношення власного капіталу до сукупних активів страхової компанії.

Рентабельність страхових платежів (Rsp) характеризує частку прибутку, що отримує страхова компанія з кожної гривні страхових платежів.

Рентабельність власного капіталу (Rvk) характеризує ефективність використання власного капіталу, показує, яка віддача (норма прибутку) на вкладений власний капітал.

Проведений аналіз фінансового стану компанії дав змогу виявити недоліки фінансового менеджменту страховика та визначити напрями підвищення ефективності його страхової діяльності в країні.

Практичне заняття 7

Управління ризиками та особливості основних етапів його застосування

Мета проведення практичного заняття – з'ясувати особливості в управлінні відбором ризиків на страхування.

Питання для обговорення

1 Сутність ризик-менеджменту в контексті визначення потреби в страхуванні. Поняття й класифікація ризиків.

2 Організація відбору ризиків на страхування. Управління цим бізнес-процесом із метою формування та забезпечення збалансованості страхового портфеля.

3 Побудова тарифікаційної системи.

4 Андерайтинг як важливий бізнес-процес страховика. Складові та основні завдання андерайтингу.

5 Ідентифікація ризиків. Виявлення можливих ризиків і визначення причин їх настання.

6 Оцінювання ризику. Методи кількісного і якісного аналізу внутрішніх і зовнішніх факторів, що формують причини й величину ризиків.

7 Визначення розміру та періоду страхового покриття. Розрахунок страхової премії.

Самостійна робота

Дослідити основні способи вчинення шахрайських дій за видами страхування та заповнити таблицю 7.1.

Таблиця 7.1 – Основні способи вчинення шахрайських дій за видами страхування

Вид страхування	Способи шахрайських дій
Майнове страхування	1) інсценування пожеж застрахованого нерухомого майна; 2) 3) 4) 5)
Авто-каско, «Зелена картка»	1) страхування уже розбитих транспортних засобів; 2) 3) 4) 5)
Страхування життя	1) інсценування безвісти зниклого страхувальника в результаті нещасного випадку; 2) 3) 4) 5)
Туристичне страхування	1) махінації з бланками страховок; 2) 3) 4) 5)
<i>Вид страхування на вибір здобувача</i>	1) 2) 3) 4) 5)

Практичне заняття 8

Порядок урегулювання вимог страхувальника щодо здійснення страхових виплат і страхового відшкодування збитків

Мета проведення практичного заняття – розглянути особливості в урегулюванні страхових претензій.

Питання для обговорення

1 Служба врегулювання претензій: завдання та місце в страховій компанії. Процедура та етапи врегулювання страхових претензій.

2 Оформлення регресних позовів до осіб, винних у скоєнні страхових випадків. Контрибуція у сфері страхування.

3 Формування ефективної служби безпеки та механізм її взаємодії з іншими підрозділами страхової компанії.

Практичні ситуації

1 Громадянин Москаленко О. О. звернувся до районного суду з позовом до СК «Гарантія», третя особа – АТ «Ощадбанк», про стягнення страхового відшкодування. Позивач зазначив, що уклав з АТ «Ощадбанк» кредитний договір і договір застави. Відповідно до умов договору предмет застави, яким є автомобіль марки «AUDI», має бути застрахований за програмою «повне КАСКО» і вигодонабувачем призначено АТ «Ощадбанк». За умовами договору добровільного страхування, Москаленко О. О. сплатив страховику страховий платіж 26 листопада поточного року. Проте 25 грудня автомобіль позивача був викрадений невідомими особами, на підставі чого слідчі органи порушили кримінальну справу. Цього ж дня позивач повідомив страховика про настання страхового випадку, але останній відмовився виплатити страхове відшкодування.

Чи правомірні дії страхової компанії? Яке рішення, на вашу думку, прийме судова інстанція (задоволення позову чи відмова)? Відповідь аргументуйте.

2 Громадянин Романенко С. П. у березні поточного року уклав договір добровільного страхування автомобіля, що належав йому на праві власності. У період дії договору мав місце страховий випадок – автомобіль був пошкоджений внаслідок ДТП. При наданні страховій компанії пакета документів, передбаченого договором, остання відмовила у виплаті страхового відшкодування з підстав експлуатації автомобіля з технічними несправностями, у технічному стані, що не відповідає вимогам Правил дорожнього руху та правил технічної експлуатації транспортного засобу. Така відмова була обґрунтована тим, що автомобіль позивача на день страхової події вже мав пошкодження, які свідчили про несправний технічний стан, зокрема пошкодження правої сторони автомобіля, правого дзеркала заднього виду та задньої підвіски.

Чи правомірні дії страхової компанії? Яке рішення, на вашу думку, прийме судова інстанція (задоволення позову чи відмова)? Відповідь аргументуйте.

3 Громадянин Фесенко О. Є. звернувся до районного суду м. Харкова з позовом до АТ «Фінансова група «Страхові традиції» про стягнення страхового відшкодування. У позові він зазначав, що уклав із відповідачем договір добровільного страхування належного йому автомобіля, який за умовами договору був застрахований від незаконного заволодіння в будь-який час і будь-якому місці. У зв'язку з виїздом на автомобілі за кордон позивач надав страховику заяву про оформлення додаткової угоди до основного договору про розширення території дії договору на країни Європи і сплатив за це страховий платіж.

У м. Варшаві, Республіка Польща, автомобіль позивача було викрадено, про що останній повідомив страховика та надав постанову відділу поліції м. Варшави про припинення слідства у зв'язку з невикриттям виконавця злочину. З цього приводу було складено акт, відповідно до якого

ця подія визнана страховим випадком, що відповідає умовам страхування, а також було видано наказ про виплату страхового відшкодування.

Чи правомірні дії страхової компанії? Яке рішення, на вашу думку, прийме судова інстанція (задоволення позову чи відмова)? Відповідь аргументуйте.

4 Проаналізуйте справу Київського районного суду м. Полтави за позовом Міхієнка О. Д. до страхової компанії «Інком страх». Під час розгляду справи суд встановив, що після настання страхового випадку страхувальник на виконання своїх зобов'язань своєчасно надав страховику всі необхідні документи. Страховик, незважаючи на встановлений умовами договору термін для прийняття рішення про виплату страхового відшкодування або відмову в такій виплаті, таких рішень не прийняв. На підтвердження своїх вимог про отримання страхового відшкодування страхувальник неодноразово направляв заяви-вимоги про страхові виплати, що також залишалися без реагування. Після сплину піврічного терміну очікування рішення страхової компанії про виплату страхового відшкодування або відмову в цьому позивач звернувся до суду за захистом свого права.

Чи правомірні дії страхової компанії? Яке рішення, на вашу думку, прийме судова інстанція (задоволення позову чи відмова)? Відповідь аргументуйте.

Список літератури

- 1 Базилевич В. Д. Страхування: підручник. Київ: Знання, 2012. 1019 с.
- 2 Говорушко Т. А., Стецюк В. М., Толстенко О. Ю. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
- 3 Сокиринська І. Г., Журавльова Т. О., Аберніхіна І. Г. Страховий менеджмент: навч. посіб. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 301 с.
- 4 Страховий менеджмент: підручник / С. С. Осадець, О. В. Мурашко, В. М. Фурман та ін.; за наук. ред. С. С. Осадця. Київ: КНЕУ, 2011. 333 с.
- 5 Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страховий менеджмент: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с.
- 6 Супрун А. А., Супрун Н. В. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів: Магнолія, 2010. 300 с.

Додаток А

Штатний розпис страхової компанії

ЗАТВЕРДЖУЮ

штат у кількості _____ штатних одиниць
з місячним фондом заробітної плати _____ грн

_____ (назва підприємства)

Директор _____

_____ 20__ р.

ШТАТНИЙ РОЗПИС

вводиться в дію з _____ 20__ р.

N з/п	Назва структурного підрозділу	Посада	Кількість штатних одиниць	Посадові оклади, грн	Доплати, грн	Надбавки, грн	Місячний фонд заробітної плати, грн	Річний фонд заробітної плати, грн
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
...								
	Разом							

Начальник відділу кадрів _____

(підпис)

ПОГОДЖЕНО:

Головний бухгалтер _____

(підпис)

_____ 20__ р.

Додаток Б

Контрольні запитання для самодіагностики з курсу «Страховий менеджмент»

- 1 Охарактеризуйте страхування як вид підприємницької діяльності.
- 2 Назвіть особливості діяльності страхової компанії.
- 3 Які зміни відбувалися в законодавчому регулюванні страхової діяльності в Україні?
- 4 Якою є головна ознака поділу страхових компаній на ринку?
- 5 У чому полягає зміст державного нагляду за страховою діяльністю?
- 6 Визначте сутність страхового менеджменту.
- 7 Структура страхового менеджменту.
- 8 Як відбувається створення страхових компаній?
- 9 Які особливості ліцензування страхової діяльності?
- 10 Дайте характеристику етапів життєвого циклу страхової компанії?
- 11 У чому полягають особливості антикризового управління страхової компанії?
- 12 Дайте визначення терміну «ресурсний потенціал».
- 13 Назвіть складові ресурсного потенціалу страховика.
- 14 Як можна оцінити ресурсний потенціал страхової компанії?
- 15 Як реалізується мотивація персоналу як функція страхового менеджменту?
- 16 Що входить до складу органів управління страховою компанією?
- 17 Які функції виконують наглядова рада та рада директорів?
- 18 Назвіть структурні підрозділи страхової компанії.
- 19 Що є змістом стратегічного управління страховою компанією?
- 20 Як формується стратегія страховика?
- 21 Які проблеми виникають у страхових компаній України під час розроблення стратегії?

- 22 Назвіть основні бізнес-процеси страхової компанії.
- 23 Як забезпечується бізнес-планування страхової компанії?
- 24 У чому полягають відмінності процесу бюджетування та контролінгу страховика?
- 25 У чому полягає мета комунікацій?
- 26 Назвіть етапи комунікаційного процесу.
- 27 Охарактеризуйте зовнішні комунікації страховика.
- 28 Як відбувається персоніфікований облік договорів страхування життя?
- 29 Яке призначення автоматизованої інформаційної системи в діяльності страхової компанії?
- 30 Яка роль страхової статистики у страховому менеджменті?
- 31 Як забезпечується страховою компанією комерційна таємниця?
- 32 Розкрийте сутність страхового маркетингу.
- 33 Назвіть види маркетингових досліджень.
- 34 Поясніть відмінність страхового продукту від страхової послуги.
- 35 Розкрийте сутність якості страхового продукту.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять з дисципліни
«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Відповідальний за випуск Стешенко О. Д.

Редактор Ібрагімова Н. В.

Підписано до друку 31.03.2023 р.
Умовн. друк. арк. 0,75. Тираж . Замовлення № .
Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.